

အာရှနှင့် ကမ္ဘာသို့ ခြေလှမ်းစတင်ခြင်း

အထီးကျန်မှုမှ လွတ်မြောက်ခြင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဖွံ့ဖြိုးမှုမြန်ဆန်သော အိမ်နီးချင်းများထံမှ သင်ခန်းစာများကို ရယူနိုင်မည်

Mr. Axel Van Trontsenburg

ကမ္ဘာ့ဘဏ် အရှေ့အာရှနှင့် ပစိဖိတ်ဒေသ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ

မြန်မာနိုင်ငံသည် ၂၀ရာစု အစပိုင်းတွင် အရှေ့အာရှ၏ မြန်ဆန်စွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော စီးပွားရေး အနေအထားရှိသည့် နိုင်ငံများ အနက် တစ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ သို့သော် ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာ ကမ္ဘာကြီးနှင့် အဆက်အသွယ် ပြတ်တောက်ကာ အထီးကျန် ဖြစ်ခဲ့ခြင်းက စီးပွားရေးကို ယိုယွင်းစေပြီး ဒေသတွင်း အထင်ကရ ပြောင်းလဲတိုးတက်မှုများနှင့် ဝေးခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် ဂျပန်၊ ကိုရီးယား၊ တရုတ်နှင့် အာဆီယံနိုင်ငံများသည် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ တိုးတက်မှု၏ မောင်းနှင်အားများ ဖြစ်ခဲ့ပြီး လူသန်းပေါင်းများစွာကို ဆင်းရဲတွင်းမှ ဆွဲတင်နိုင်ခဲ့သည်။

၁၉၆၀နှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေမှာ အိမ်နီးချင်းများနှင့် မတိုမိုမယမ်းရှိခဲ့သည်။ အင်ဒိုနီးရှား၏ တစ်ဦးချင်း ဝင်ငွေမှာ ၄၀ရာခိုင်နှုန်းပိုမြင့်ပြီး ထိုင်း၏တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေမှာ ၈၀ရာခိုင်နှုန်း ပိုမြင့်သည်။ ယနေ့တွင် အင်ဒိုနီးရှား ၏ တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေမှာ ၃၅၀ ရာခိုင်နှုန်းပိုမြင့်ပြီး ထိုင်းနိုင်ငံ၏ တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေသည် ၅၀၀ ရာခိုင်နှုန်းနီးပါးခန့် မြင့်တက်နေသည်။ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့၏ ယနေ့တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေအဆင့်ကို လိုက်မီရန် နှစ်စဉ်တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေ ၈ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်ခန့် ဆက်တိုက် တိုးနေရန်လိုသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏နှစ်စဉ်တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေသည် ခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၀၀၀ ခန့် ရှိသည်။ ၎င်းဝင်ငွေမှာ ဖွံ့ဖြိုးဆဲ အာဆီယံအိမ်နီးချင်းများ၏ ပျမ်းမျှဝင်ငွေ၏ သုံးပုံတစ်ပုံခန့်သာ ရှိသည်။ လူမှုရေးနှင့်စီးပွားရေး ညွှန်းကိန်းများအရ မြန်မာနိုင်ငံသည် လွန်စွာ နောက်ကျန်ရစ်နေသည်ကို သတိပြုမိနိုင်သည်။ ကလေးများ အားလုံး၏ လေးပုံတစ်ပုံမှာ အာဟာရ ချို့တဲ့နေပြီးလူဦးရေ၏ လေးပုံသုံးပုံမှာ လျှပ်စစ်မီးမရရှိသေးပေ။

ဒေသတွင်းနှင့် ကမ္ဘာ့အနှံ့ရှိ မူဝါဒဖော်ဆောင်သူများ မေးခွန်းထုတ်နေသည်မှာ "အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၏ လူမှုစီးပွားရေး အဆင့် အတန်းကို အမှီလိုက်ရန် မြန်မာနိုင်ငံ မည်သို့လုပ်ဆောင်ရမည်နည်း" ဟုဖြစ်သည်။ တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံ၏ အောင်မြင် တိုးတက်လာမှုများသည် အားကျအတုယူဖွယ်ရာပင်ဖြစ်သည်။ ၁၉၅၀နှစ်များတွင် ကိုရီးယားနိုင်ငံသည် အာဖရိကတိုက်ရှိ နိုင်ငံများ ထက်ပို၍ ဆင်းရဲသည်။ ယခုအခါ တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေ ဂျီဒီပီ ဒေါ်လာ ၂၀,၀၀၀ ကျော်နေပြီ ဖြစ်သည်။

စိန်ခေါ်မှုများမှာ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် စိတ်လှုပ်ရှားစရာကောင်းပြီး စိုးရိမ်စရာလည်း ကောင်းသည်။ တိုးတက်မှု မြန်ဆန်သော အာရှအိမ်နီးချင်းများ၏ အတွေ့အကြုံများကို လေ့လာခြင်းဖြင့် သင်ခန်းစာများကို ရယူနိုင်သည်။ ၎င်း တို့၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကောင်းများကို မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကိုက်ညီအောင် ပြောင်းလဲယူရမည်။ လူထုပဟိုပြုသည့် ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်နေသည့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒေသတွင်းနှင့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ပို့ကုန်ဈေးကွက် ၊ ငယ်ရွယ်၍ တက်ကြွသော လူသားအရင်းအမြစ်၊ ထုတ်ယူမသုံးစွဲရသေးသည့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များနှင့် အလျင်အမြန် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်လာရန် အလားအလာရှိသည့် ကုန်သွယ်ရေး၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အကူအညီများ စသည်တို့ ရောက်ရှိနေပြီဖြစ်သည်။ ထိုအရာများနှင့် ဗျူဟာကျသည့် ပထဝီအနေအထားတွင် တည်ရှိနေခြင်းစသည့် အားသာချက်များ အပေါ်တွင် အခွင့်ကောင်းယူပြီး ရှေ့သို့ ဆက်လက်ချီတက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဤသို့ လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့်တိုးတက်မှုကို မြှင့်တင်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းကောင်းများရရှိနိုင်သည်။

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အရှိန်အဟုန်ကို မြှင့်တင်ပေးမည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်သွားမည့် နိုင်ငံတော် ဘတ်ဂျက်နှင့် ကိုက်ညီသည့် မက်ခရို စီးပွားရေး မူဝါဒမူဘောင်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများကို ချမှတ်လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု တိုက်ဖျက်ရေးနှင့် ကြွယ်ဝမှုများကို အချင်းချင်း ဝေမျှခံစားနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ တိုးတက်မှု အလားအလာသည်လည်း အပြည့်အဝ ရောက်ရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ကြွေးမြီများကို အတိုင်းအတာတစ်ခု အတွင်း သတ်မှတ်ထားရှိခြင်းနှင့် ငွေကြေးဖောင်းပွမှုကို ထိန်းချုပ်နိုင်မည့် ငွေကြေးပေါ်လစီများချမှတ် ဆောင်ရွက်ရန်လည်း အရေးကြီးသည့် အချက်များ ဖြစ်ကြသည်။

ပို့ကုန်ကဏ္ဍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို အားပေးနိုင်ရန်နှင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ တိုးတက်လာစေရန်အတွက် ဥပဒေများပြင်ဆင် ပြောင်းလဲခြင်း လုပ်ငန်း သည်လည်း အရေးကြီးသည်။ တာဝန်သိသည့် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ သူများကို ဆွဲဆောင်နိုင်ရန် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေအသစ်ထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံသည် အရေးပါသောပထမဆုံး ခြေလှမ်းတစ်ရပ်လှမ်းနိုင်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ကျေးလက်၊ မြို့ပြနေသူများ၊ အသေးစားနှင့် အလတ်စားကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်းရှင်များ လက်လှမ်းမီနိုင်ရန် ငွေချေးငှား ပေးခြင်းသည် တိုင်းပြည်အနှံ့တွင် အလုပ်အကိုင်များ ဖန်တီးပေးနိုင်လိမ့်မည်။

ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍသည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းများကြောင့် လူမှုစီးပွားရေး ဘဝများ တိုးတက်လာမည်ဟု ယုံကြည် နေကြသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူငယ်များအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါသည်။ ပညာရေးနှင့် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံခြင်းဖြင့်လည်း အနာဂတ် မျိုးဆက်များအတွက် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းကို ပြင်ဆင်ပေးရာ ရောက်နိုင်မည်။ ဥပမာအားဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံသည် အရည်အချင်းမြှင့်တင်ရန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ရလဒ်အနေဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်နိုင်ရန် ကောင်းမွန်သည်နေရာ တစ်နေရာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ အလုပ်ခွင်သင်တန်းနှင့် နည်းသစ်ထွင်မှု အစီအစဉ်များတွင် အလားတူ ရင်းနှီး မြှုပ်နှံခြင်း သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အနာဂတ်အောင်မြင်မှု အချက်အချာဖြစ်သည်။ နေသည်။ လူထုဗဟိုပြု တိုးတက်မှုများကို လုပ်ဆောင်နေသော ပိုမိုပွင့်လင်းလာသည့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျန်းမာရေး စနစ်ကို ပြုပြင်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးရှိပြီး အရွယ်မတိုင်ခင် သေဆုံးနှုန်း၊ အေအိုင်ဒီအက်စ်နှင့် တီဘီအေစရှိသော ရောဂါများ၏ ခြိမ်းခြောက်မှုကို ဖြေရှင်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများမရသဖြင့် ကလေးသူငယ်များ သေဆုံးနေခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများ ကလေးမွေးဖွားစဉ် အသက်ဆုံးရှုံးနေခြင်းတို့သည် မဖြစ်သင့်သည့် ကိစ္စရပ်များပင် ဖြစ်သည်။

ရေရရှိရေး၊ ဆက်သွယ်ရေး (telecommunications) နှင့်လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး စသည့် အခြေခံ အဆောက်အအုံများတွင် ပိုမို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းသည် ဖွံ့ဖြိုးမှု မြန်ဆန်စေရန် အထောက်အကူပြုသည်။ လျှပ်စစ်မီးရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ကလေးငယ်များ ညဘက်တွင်စာကျက်နိုင်မည်။ ဆေးရုံများတွင် ဆေးဝါးများကို အအေးခန်းဖြင့် သိုလှောင်ထားနိုင်မည်။ မီးပျက်ခြင်းကို လျော့ချရန်နှင့် လျှပ်စစ်ဓါတ်မရသည့် လေးပုံသုံးပုံသော လူဦးရေအတွက် လျှပ်စစ်ဓါတ်ရရှိမှု တိုးမြှင့်နိုင်ရေးအတွက် ကာလတို ဖြေရှင်းနည်း တစ်ရပ်အဖြစ် ကမ္ဘာ့ဘဏ်အုပ်စုသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သင့်တော်သည့် ဓါတ်ငွေ့ တာဘိုင်များ ကိုသုံး၍ လိုအပ်ချက် မြင့်မားသည့် လျှပ်စစ်ဓါတ်ကို ထုတ်ယူရန်ကူညီနေသည်။ ရေရှည်တွင် လာအို၊ ဗီယက်နမ်တို့ ကဲ့သို့ လျှပ်စစ် ဓါတ်အားရရှိမှုမြန်ဆန်စွာ တိုးမြှင့်နိုင်သော အခွင့်အလမ်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်သွားမည်ဖြစ်သည်။

အပြောင်းအလဲများတွင် လူထုကိုယ်တိုင် ပါဝင်လှုပ်ရှားခြင်းဖြင့် လူထုအကျိုးအမြတ် ပိုမိုရရှိမည်ဖြစ်ပြီး အောင်မြင်ရန် အခွင့် အလမ်းများကို မြှင့်တင်နိုင်မည်။ ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာငွေ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ လူထုနှင့်ပတ်သက်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ပုဂ္ဂလိကပိုင် ပြုခြင်းတို့တွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ယူမှု ရှိခြင်းတို့သည် လူထုထောက်ခံမှုကို တည်ဆောက်နိုင်သည်။ လွှတ်တော် အတွင်း ပြည်သူ့ငွေစာရင်းကော်မတီနှင့် စီမံရေးနှင့် ငွေကြေးကော်မတီ ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ကြောင်းသိရသည်။ ထိုအချက်က ဘဏ္ဍာငွေများကို မည်သို့ သုံးစွဲသည်ကို သိမြင်နိုင်သည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရေးပါသည့် တိုးတက်မှုဖြစ်သည်။ ဘတ်ဂျက် ဥပဒေအသစ်၊ ရုပ်မြင်သံကြားတွင် ဘတ်ဂျက်အကြောင်း ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် သတင်းစာတွင် ဘတ်ဂျက် ငွေခွဲဝေ လျာထားမှုဖော်ပြခြင်းတို့သည် အများပြည်သူတို့အား သေချာစွာ လေ့လာသိရှိနိုင်ရန်နှင့် အမှားအယွင်းများကို ရှာဖွေ စစ်ဆေးနိုင်ရန် ခွင့်ပြုပေးခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် သဘာဝ သယံဇာတများကို စီမံခန့်ခွဲရာတွင်လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိလာသည်။ သတ္တု ထုတ်ယူသော စက်မှု လုပ်ငန်းများ ပွင့်လင်းမြင်သာရေး လှုပ်ရှားမှုအဖွဲ့ (Extractive Industries Transparency – EITI) နှင့် လက်တွဲရန်လည်း ပြင်ဆင်နေသည်။ ဤအစပြုမှုသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်း အသုံးပြုနိုင်ရန် အစပြုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ သဘာဝအရင်းအမြစ်များမှရသော တိုင်းပြည်ဝင်ငွေသည် ပိုမိုပွင့်လင်းမြင်သာလာသောအခါ တိုင်းပြည်၏ ဝင်ငွေကို ပြည်သူများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းနှင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းခြင်း အပါအဝင် မည်ကဲ့သို့ ကောင်းမွန်စွာ အသုံးပြုမည် ဆိုသည့်အပေါ် တောင်းဆိုလာကြမည် ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လမ်းကြောင်းပေါ်တွင် ရောက်ရှိနေပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဆင်းရဲ နွမ်းပါးမှု လျော့ချရန်နှင့် နိုင်ငံသား အားလုံးအတွက် ချမ်းသာကြွယ်ဝမှုများ ဝေမျှ ခံစားသွားနိုင်ရန် အခွင့်အလမ်း ကောင်းများကို ဖန်တီးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဤခရီးလမ်း၏ အနာဂတ်ကို မြန်မာနိုင်ငံနှင့် နိုင်ငံသားများ ကိုယ်တိုင်ကပင် အဆုံးအဖြတ်ပေးနိုင်မည် ဖြစ်ပြီး စိန်ခေါ်မှုများစွာက အသင့်စောင့်ကြိုနေသည်။ ဤခရီးတွင် မြန်မာနိုင်ငံသားများနှင့် လက်တွဲခြင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ ကမ္ဘာ့လုံးဆိုင်ရာ အတွေ့အကြုံများနှင့် လူမှုစီးပွား ဘဝများ မြင့်မားတိုးတက်ရန် လက်တွေ့ကျသည့် ဖြေရှင်းနည်းဖြင့် ပံ့ပိုး ကူညီမှု ပေးနိုင်ခြင်းသည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်အုပ်စုနှင့် အခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေး ဖိတ်ဖက်အဖွဲ့များအတွက် ဂုဏ်ယူစရာပင်ဖြစ်သည်။